

NGHIEN CÔU - TRAO ÑOI

Vai tro cùm cõi hoà va ñanh giao viët áp dụng cõi hoà sán xuát luâ ôn ñoòng baøng soòng Cõu Long

TS. Nguyễn Công Thành
Viên Khoa học KTNN miền Nam

Tat ñoòng cùm cõi hoà ñen sán xuát ñoòng nghiep

Cõi hoà ñoòng nghiep laømot trong nhöng thanh töü vó ñaii cùa theákyü20, ñoòng thõc hiën baøng công ngheäcao ñaiitaø ra giao trò trong thõc hanh sán xuát ñoòng nghiep cùa theágiöi thõng qua viët söïdung hieu quaihòn veølao ñoòng, kip thõi cùa caic hoait ñoòng vaøquain lyiñaiu vaø hieu quaihòn, vói trong tam laøheäthõng naøng suat cao ben vöng. Trong lich söïhien ñaii maiy moïc ñoòng sán xuát ra coügiaücaüphai chaing, giüp ngööi sán xuát taøng naøng lõc vaøtieu chuan hoà caic hoait ñoòng ñanh giao thõng qua viët naøng suat vaøhieu quaihòn veølao ñoòng, ñoølanchia khoia cùa cõi hoà ñoòng nghiep.

Ñei ñaii naøng suat ñoòng nghiep ñap öng nhu cau ñoòng tinh toän trong töong lai veø lõöng thõc, thõc pham vaønhien lieü, maë duøøng nghiep ñaiivööt qua nhöng thaich thõc trong quaikhöi nhöng ñeññaø öng söi gia taøng coümuç tieü veønaøng suat ñeñ nam 2050 seüphai ñoòng thõc hiën khi ñoi mat vói nhöng han cheång hieäm ngat, bao goäm caünguoñ lõc han cheå ít lao ñoòng vaølao ñoòng coü tay ngheäcao, han cheåcua ñat canh taic, vaønhöng han cheåkhair. Caic soälieu ñoòng söïdung ñeñño lõöng quaiütrình nhö vaø goi laøtong naøng suat ñahn toä (Total Factor Productivity TFP) – Sán lõöng treñ moi ñôn vó ñoòng söïdung toäng nguouñ lõc trong sán xuát, theo moi soädoi baø, sán lõöng ñoòng nghiep seüphai gaø ñoi vaø nhöng nam 2050 vói söi quain lyiññoing thõi phat trien ben vöng.

Ñieu naøy, caic nhaøkhoa hoic trong nganh cho raøng, noiñoi hoüi gia taøng TFP töømotic hiën taii laø1,4 ñoi vói heäthõng sán xuát ñoòng nghiep ñeñ moi moi ñoaphuøhop laø1,75 hoac cao hön. Ñei ñaii ñoòng muç tieü ñoøy chung ta seücañ nhöng thanh töü ñaøng keät trong tat caic caic yeü toätaic ñoòng vaø TFP. Cõi hoà laømot trong nhöng ñahn toäñolmaøñaiücoüanh hööing ñaøng keännein TFP töøkhi bat ñau noøng nghiep hieäm ñaii. Ví duø ôi Myø do ñoòng thu hoach baøng cõi hoà, laømot yeü toäquan trong viët gia taøng sán xuát boøng vaø trong theákyütrööic. Trong töong lai, cõi hoà cuüng seüphai goip phan quain lyiñtot hön caic yeü toäñaiu vaø, trong ñoørat quan trong ñeñtaøng TFP trong heäthõng sán xuát toän cau rat khaic nhau gioø caic loaii caÿ trong vaøtinh traeng kinh teatong khu vöic.

Cõi hoà trong khai niem chung trong sán xuát luâ bao goäm caüñien khí hoà, töi ñoòng hoà, soähoø...). Trong ñieu kien ôi ÑBSCL keäcaüñien khí hoà, chuiyeü áp dung trong lindh vöic tööie ñoòng baøng maiy moïc söïdung ñien.

Tinh hình cõi hoà caic khaü trong sán xuát luâ ôi ÑBSCL

Qua quaiütrình thõc teávaøqua ñieu tra, nhat laøtiein hanh gaø ñay ôi 06 huyen GorCoäng Ñoòng (Tien Giang), Long Myø(Hau Giang), Chäu Thanh (An Giang), Kien Lööng vaøGiang Thanh (Kien Giang) vaø Hoø Binø (Baø Lieü). Chuøng toä coümot böic tranh töong ñoi khaü quai veätinh hình cõi hoà sán xuát luâ ôi ÑBSCL.

- Lam ñat: han heøt ñat aøp dung maiy moïc trong viët caÿ, xói hoac böø, truc ñat trööic khi gieo sai. Moï soävung coütruyen thõng chan nuøi traü caÿ keøt trööic ñay, giöøchæ nuøi ñeä phuic vui laÿ thõt cung cap cho ñoøy soøng. Nhöng cuüng con rat ít ñia phööng söïdung traü ñeätruc ñat khoäng 15 - 30% nhö ôihuyen Long Myø(Hau Giang) vaødung traü truc ñat rai rat ôiømot soävung sau thanh phoäCañ Thô trong vui ÑX do ñieu kien ñat laÿ thüt maiy khoäng hoait ñoòng ñoòng.

- Gieo, caÿ luâ: ôi ñoòng baøng soòng Cõu Long (ÑBSCL) hiën nay ña soänoøng dañ coütaø quain sai thaing luâ caic vui trong nam. Rat ít vung coüaøp dung gieo maiy caÿ luâ ngoaii tröömot soänoi caÿ luâ do sán xuát gioøng. Do ñoøy Trong khaü gieo caÿ luâ hanh nhö lao ñoòng thuicøing. Gieo sai aøp dung lao ñoòng thuicøing sai lan hoac aøp dung công cüi sai luâ keøt hang. Tuy nhiein, gaø ñay ñaøxuat hiën moi hinh caÿ luâ ôi caic huyen Thoøi Sôn, Chäu Thanh (An Giang) coü04 maiy caÿ, hang vui baøcon noøng

NGHIEN CÔU - TRAO ÑOI

dân cay tõ 2000 – 4000 ha, có xa cay nén 1000 ha. Cây bàng mai và bàng tay. Tuy nhiên, hiện nay một số mai cay nõa vẫn do con hõi hoặc ném cay thõa (30 cm) và cay soi. Trong khi nhu cầu cay khoang tõ 20 cm hoặc ít hơn nên mai chõa phõabien nõõc và nõõng dân ôi huyen Chau Thanh chui yêu cay lúa bàng tay. Một số huyen ôi NBSCL có xu hõiing chuyen sang cay lúa vì muic nõich tham canh tăng năng suất lúa chõa lõiing cao và do nai ít (Gõ Công Nõõng - Tiền Giang). Nõõc biet Gõ Công Nõõng, mỗi nai nai nõa vẫn thõiinghiem 02 mai cay.

- **Bon phan:** Hau het bon bàng tay chõa có mai moic trong khau bon phan. Gañ nai, ôi An Giang, Kien Giang ... có nõa vẫn thõiinghiem vai chui mai bon phan cua Thai Lan loai mai bon rai. Nõõng dân chõa quen áp dung. Chõa có mai moic áp dung phu hõip nõõc nõõng dân chap nhañ và bon phan (dui sau) naim bañ hieu quaicao.

- **Phun thuoc:** ôi Long My(Hau Giang): Phun thuoc bàng thuicoing (mai nõo vai) 100%; ôi Hoa Bình (Bač Lieu), phun bình nõo vai coi nõõng cõ (70%), và 30% dung bình phun khoang coi nõõng cõ. Taii Gõ Công Nõõng (Tiền Giang) phun bàng bình coi nõõng cõ 50%, còn lai bình khoang coi nõõng cõ. Các huyen Kien Lööng, Giang Thành (Kien Giang) tõ 70-80 % áp dung bình mai nõo vai, còn lai 20-30% bình thõing thõiing. Chõa coi huyen nõo coi mai phun thuoc naim bañ an toan hon cho nõõng dân.

- **Tõi tieu nõõc:** Hau het áp dung mai bõm daú nõa bõm nõõc. Tuy nhiên, hoai nõõng manh muin tõng chui ruong. Rat ít liên ket theo hoai hoac Hõip tac xai. Một số nõi dung heithong mai bõm nien nhõ An Giang, Hau Giang... nhõng chõa phõabien do chi phí bõm daú cao.

- **Thu hoach:** Coi bõi tieu boeroinhai trong san xuất lúa lai áp dung thu hoach bàng mai gat naiap liein hõip (GÑLH) ôi NBSCL. Các huyen nõõc nien tra nai diei nõe thioc hien thu hoach cõ giõi hoa bàng mai GÑLH tõ 80 – 100 %. Ty le chõa áp dung thu hoach cõ giõi do lúa bì nõõnggai do nai ngap nõõc mai khoang hoai nõõng nõõc. Sõidu thu hoach bàng mai nai ty le cao do nhõng hoai nõõng dân coi nien kien kinh teava ky thuat nai nai to mai GÑLH nõa lam dich vui thu hoach thuea nhõ dich vui ra hau lúa bàng mai tuot lúa trõõc nai. Trei thõic teisoalööng mai tõng nõa phõong coi nõi nai yeu cau nhõng coi nõi rat thieu. Cui theanh xai Phu Lõi, huyen Giang Thành, Kien Giang coi 13 mai GÑLH; huyen Hoa Bình coi 12 mai GÑLH. Trong khi nõi xai Long Bình, huyen Long My chæ coi 6 mai GÑLH và xai Lööng Nghia cung huyen nay không coi moit mai GÑLH nõo.

- **Phôi saý lúa:** Phõong tieu phôi saý lúa cho thay nien kien cõ sõi hai tang hien nay cuu noing dân va coing ngheasau thu hoach. Trong mua khoahau het noing dân (85%) phôi lúa nhõainh saing mat trõi. Va trong mua mõa (Vui HT va TN) gan 50% noing dân coi ap dung saý lúa. Trong nien kien phôi dõõi nõõng, phõong tieu rat lai hau khi chæ dõia và mat san trõõc nha (62%), phôi trei nõõng nõi (23,5%), phôi trei ruong (11,5%) và soi con lai khoang 3% noing hoa coi mai saý lúa con lai 75% noing hoa nõi saý thueatcac chui mai saý lúa.

Mai gat naiap liein hõip cua cõ sõi Hoang Thang

Aihh: Internet

NGHIEN CÖU - TRAO ÑOI

Tom lai, cõi giöi hoia trong san xuất lúa ôi NBSCL ván con yeu kem va thien tai chuiyeu chæ tam ñat yeu cau khau lam ñat vôi maiy moic chæ ñap öing cho san xuất nhöi manh muin. Ñap öing tööng ñoi tot khau thu hoach vôi maiy moic nhap noi töi Nhat Bain, nhöödich vuigat maiy thueä trong noing dan do coithöi vui thu hoach töng ñua phööng coikhac nhau. Chuang ta con thieu maiy moic caic khau boi phan, phun thuoc, bôm nööic, ñaëc biët bôm ñien ñeähai gaiu thanh tööi tieu nööic. Maiy GÑLH phan boicung khoang ñeu, coirat nhieu xaïchöa coimaiy GÑLH. Chuang ta con thieu nhieu maiy moic cho san xuất quy moä "cainh ñoing maü lön".

Mot ñieu cañ chuiyilas qua nhieu nam thööinghiem thöic teq ôi NBSCL hien nay thich nghi caic loaii maiy moic, ñaëc biët laomaiy gañ ñap lieñ hôp xuất xöitöi Nhat Bain. Caic maiy GÑLH töi Trung Quoc va Viet Nam chöa thich nghi do ñoäben kem va thieu phui tung thay thei thööng hö hoang nhieu khi ñang lam viec neñ noing dan khoang aip dung roäng rai.

Vì vaÿ, cañ quan tam ñau tö cõi giöi hoia baing nhieu hình thöic ñeäñay nhanh töi ñoähien ñai hoia san xuất lúa. Töi ñoügiup noing dan hai gaiu thanh, giam lao ñoing naing nhoic, giam that thoat trong va sau thu hoach va taing lôi nhuañ cho noing dan. Bôi vì that thoat sau thu hoach lúa theo baò cao caic toächöic nghiencöiu va Toächöic FAO bien ñoing töi 10 ñeñ 40%.